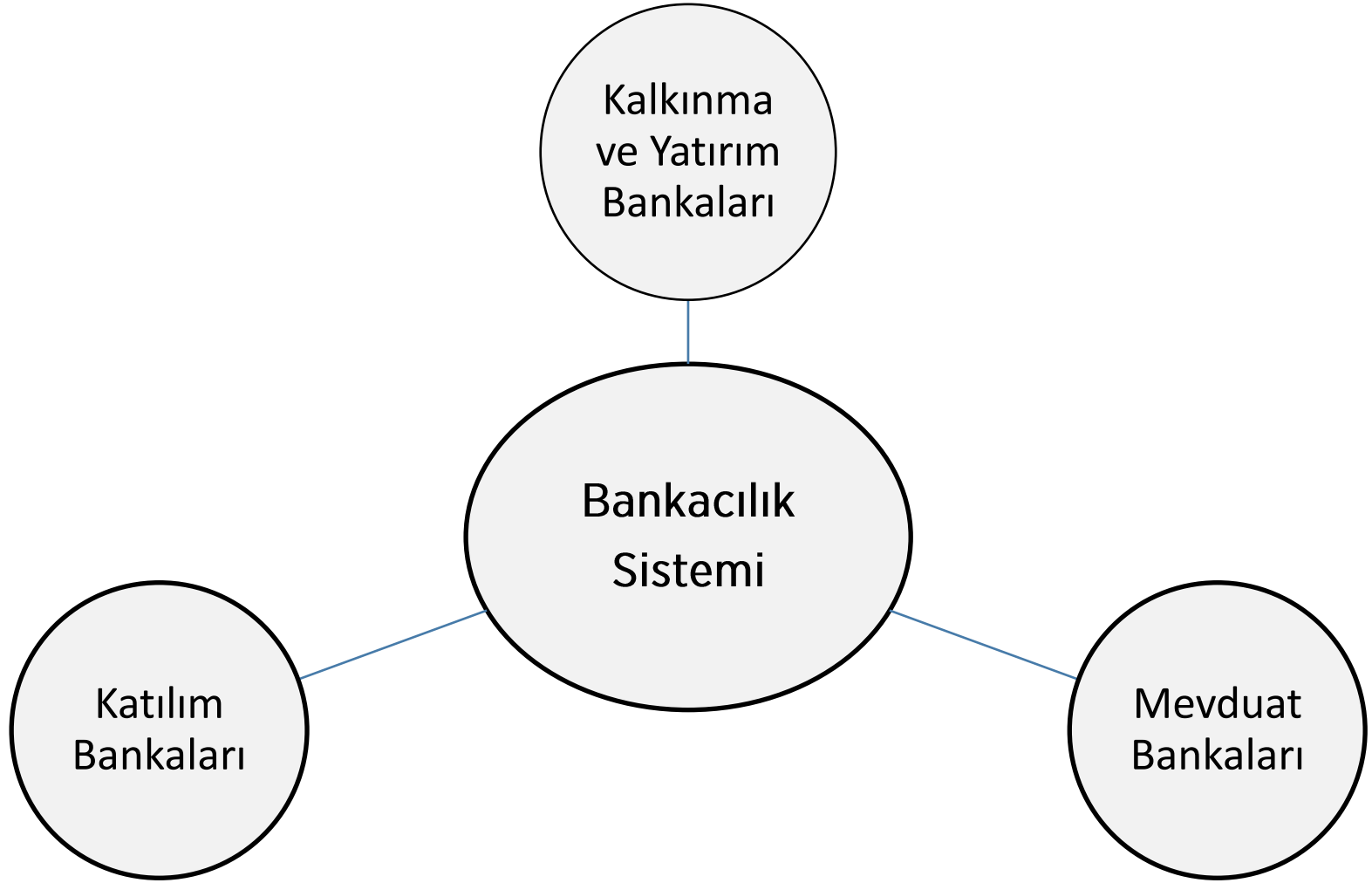

Türk Finans Sisteminde Katılım Bankacılığı

EYLÜL 2020

Türk Bankacılık Sektörünün Büyüklüğü (Eylül 2020)

BANKALAR	KURULUŞ SAYISI	AKTİFLER		TOPLANAN FONLAR		KULLANDIRILAN FONLAR*	
		MİLYON TL	PAYI (%)	MİLYON TL	PAYI (%)	MİLYON TL	PAYI (%)
Mevduat Bankaları	32	5.192.713	86,49%	3.129.856	90,87%	3.184.823	85,75%
Katılım Bankaları	6	426.285	7,10%	314.482	9,13%	244.613	6,59%
Kalkınma ve Y.Bankaları	14	384.777	6,41%	-	-	284.735	7,67%
Toplam	52	6.003.775	100,0%	3.444.338	100,0%	3.714.171	100,0%

*Kâr payı reeskontları, bankalara kullandırılan krediler ve finansal kiralama alacakları dahil edilmiştir

- Mevduat bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarının yanında üçüncü tarz bir bankacılıktır.
- Fonksiyonel olarak mevduat bankalarına benzemektedirler. Fon toplama ve kullandırma yöntemleri farklıdır.

Temel Prensipler

- Faiz Yasağı
- Ticaret Esası (Reel ekonomiye bağlılık, borcun finansmanı yasağı)
- Ortaklık ve Risk Paylaşımı Esası
- Garar (Aşırı Belirsizlik) Yasağı
- Spekülasyon Yasağı
- Bazı Maddelerle İlgili Yasaklar (Alkollü içecek, kumar, şans oyunları, tütün vd.)
- Şeffaflık Esası

i. Özel Cari Hesaplar

- Vadesizdir.
- İstenildiği anda kısmen veya tamamen çekilebilir.
- Getiri ödenmez.

ii. Katılma Hesapları

- Yatırılan fonların işletilmesi sonucunda elde edilen kar ve zarar paylaşılır.
- Önceden belirlenmiş bir getiri ödenmez.
- Ödenecek getiri vade sonunda belli olur.
- Anapara garantisi verilmez
- Tasarrufların banka tarafından kullanılması sonucunda elde edilen kar, müşteri ve banka arasında önceden belirlenen orana göre (genel oran %80 müşteri, %20 bankadır) paylaşılır.

i. Kurumsal Finansman Desteği

- Fon kullanmak isteyen müşterinin ihtiyaç duyduğu mal ve hizmet alımının finansmanıdır.
- Mal ve hizmet peşin bedeli peşin olarak satıcıya ödenir.
- Mal bedeli üzerinden bankanın karı eklenir ve yeni tutar üzerinden müşteri bankaya borçlanır.
- Alım-satıma ilişkin belgenin şubece saklanması zorunludur.

ii. Bireysel Finansman Desteği

- Tüketicilerin araç, konut ve tüketim malı ihtiyacının finansmanıdır.
- Alınacak konut, araç ve diğer mal/hizmetin bedeli katılım bankası tarafından peşin olarak satıcıya ödenir.
- Üzerine banka karı eklenerek alıcı vadeli olarak borçlandırılır.

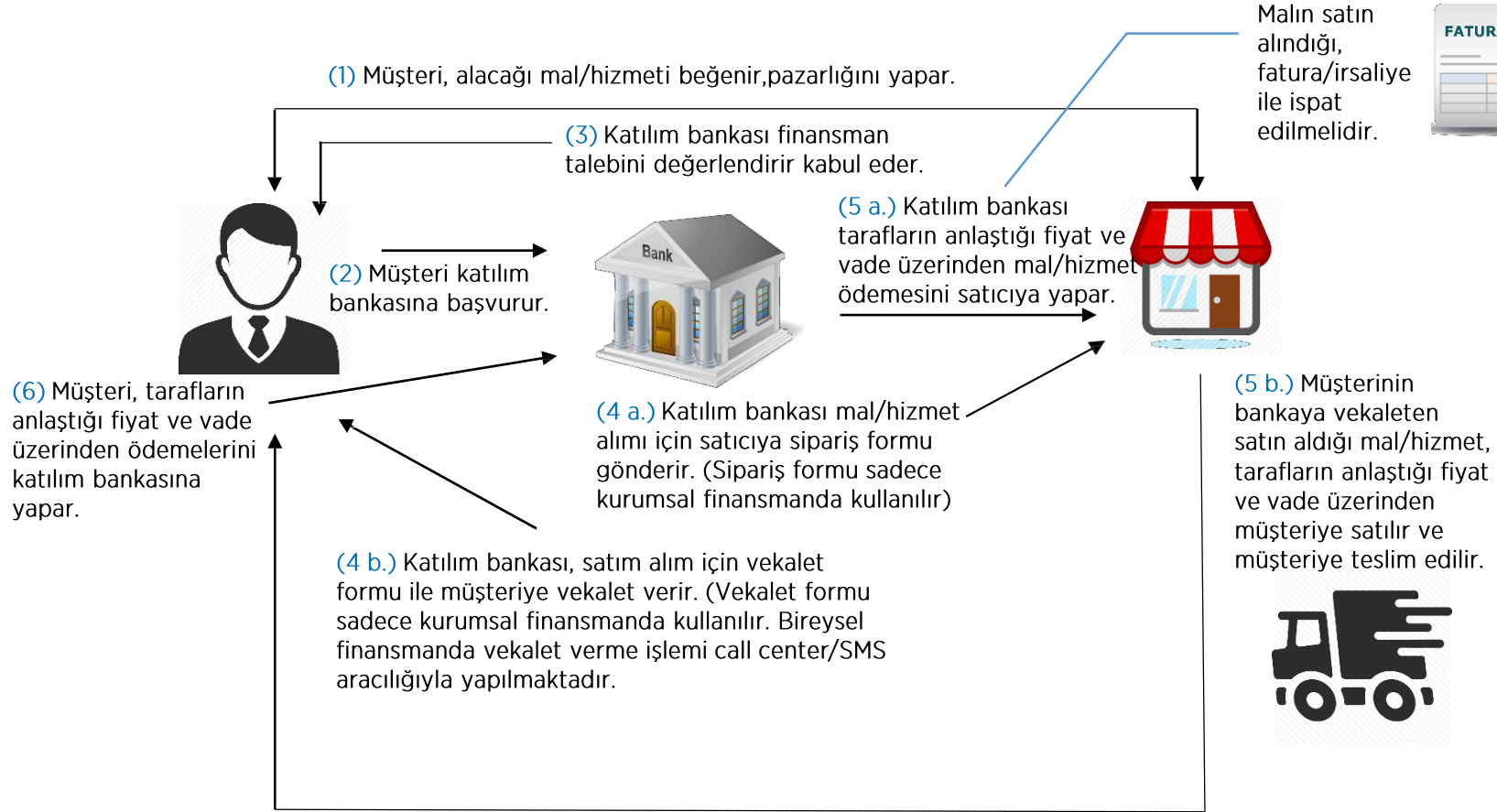
i. Finansal Kiralama

- Müşterinin belirlediği taşınır/taşınmaz mallar katılım bankasınca satın alınır.
- Müşteriye kiralanır.
- Ödemeler bittikten sonra devredilir.

ii. Kar-Zarar Ortaklığı Yatırımı

- Müşterilerle ortak yatırım söz konusudur.
- Finansman ve kar/zarar katılma oranı belirlenir.
- Kar ve zarar ortaklığı yatırım sözleşmesi yapılır.

Bireysel ve Kurumsal Finansman Desteği Mekanizması

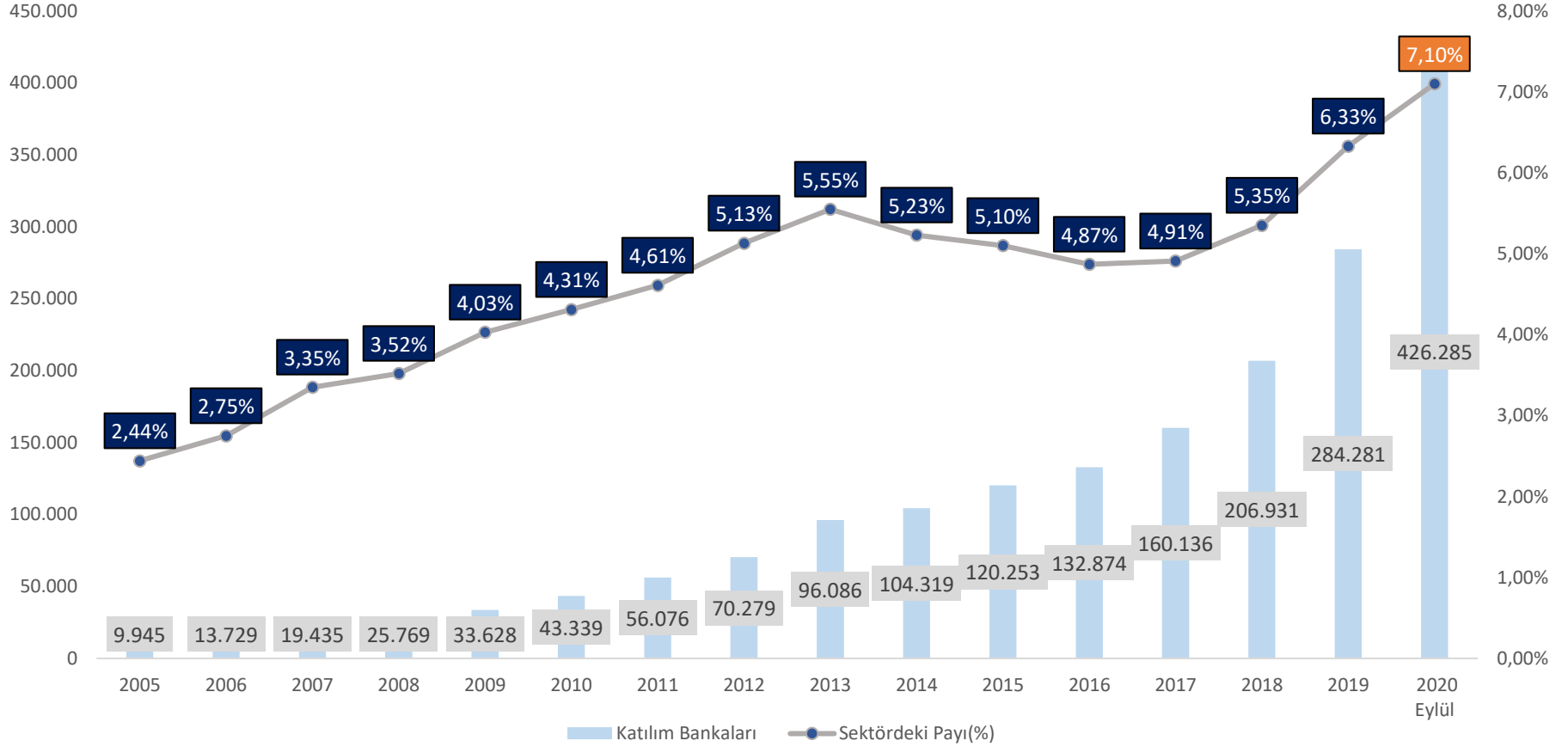

- Aktifler
- Toplanan Fonlar
- Kullandırılan Fonlar
- Özkaynaklar
- Şube ve Personel
- Katılım Bankalarının Sukuk İhraç Hacimleri

Aktif Gelişimi (Milyon TL)

Yıllar	Katılım Bankaları	Yıllık Büyüme (%)	Bankacılık Sektörü	Sektördeki Payı(%)
2005	9.945	-	406.915	2,44%
2006	13.729	38,05%	498.587	2,75%
2007	19.435	41,55%	580.607	3,35%
2008	25.769	32,59%	731.640	3,52%
2009	33.628	30,50%	833.968	4,03%
2010	43.339	28,88%	1.006.672	4,31%
2011	56.076	29,39%	1.217.711	4,61%
2012	70.279	25,33%	1.370.614	5,13%
2013	96.086	36,72%	1.732.413	5,55%
2014	104.319	8,56%	1.994.329	5,23%
2015	120.253	15,27%	2.357.453	5,10%
2016	132.874	10,50%	2.730.942	4,87%
2017	160.136	20,51%	3.257.819	4,91%
2018	206.931	29,22%	3.867.426	5,35%
2019	284.272	37,38%	4.490.818	6,33%
2020 Eylül	426.285	49,95%	6.003.775	7,10%

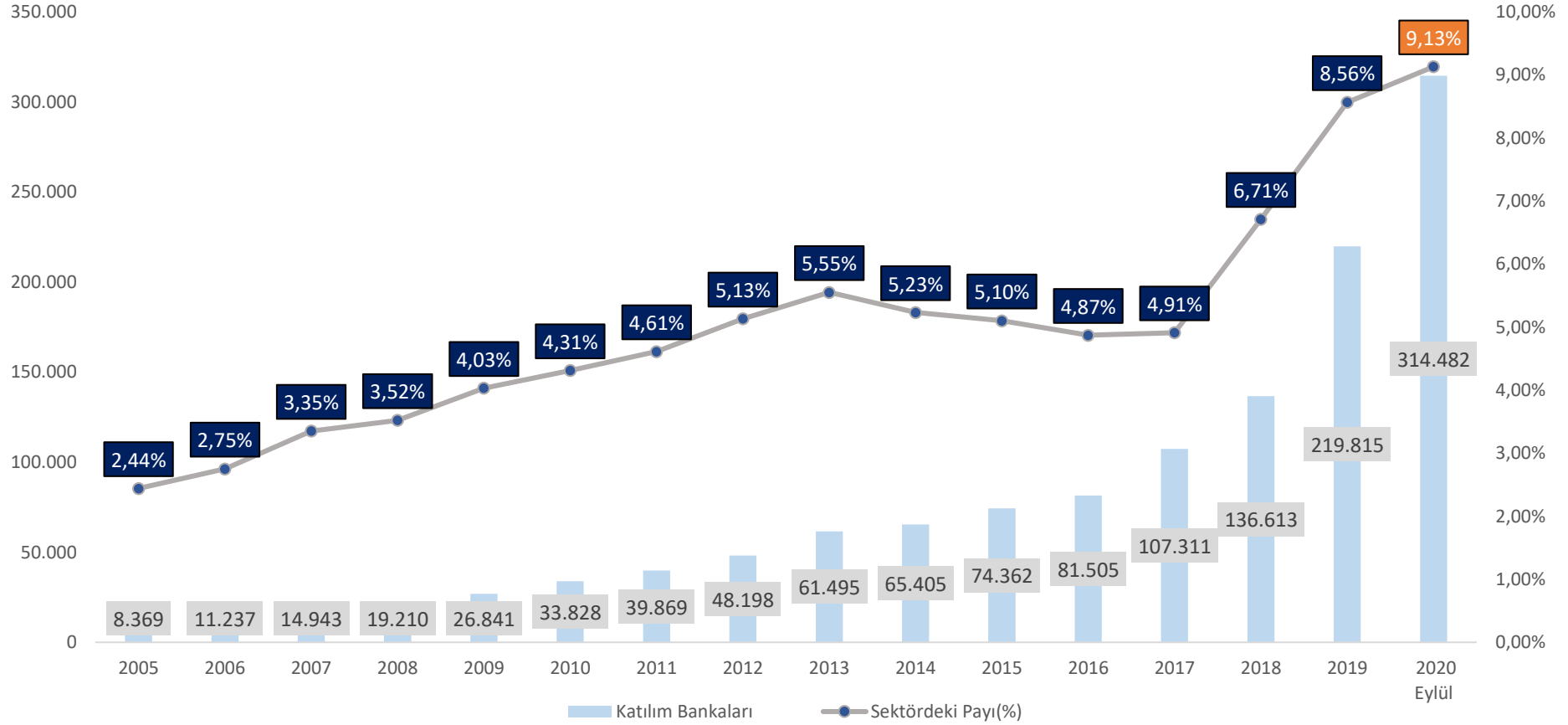
Aktif Gelişimi (Milyon TL)

Toplanan Fonların Gelişimi (Milyon TL)

Yıllar	Katılım Bankaları	Yıllık Büyüme (%)	Bankacılık Sektörü	Sektördeki Payı(%)
2005	8.369	-	261.948	2,44%
2006	11.237	38,05%	324.069	2,75%
2007	14.943	41,55%	371.927	3,35%
2008	19.210	32,59%	472.695	3,52%
2009	26.841	30,50%	522.415	4,03%
2010	33.828	28,88%	631.119	4,31%
2011	39.869	29,39%	707.510	4,61%
2012	48.198	25,33%	783.888	5,13%
2013	61.495	36,72%	949.319	5,55%
2014	65.405	8,56%	1.056.679	5,23%
2015	74.362	15,27%	1.250.016	5,10%
2016	81.505	10,50%	1.459.269	4,87%
2017	107.311	20,51%	1.719.149	4,91%
2018	136.613	27,31%	2.035.965	6,71%
2019	219.815	60,90%	2.566.900	8,56%
2020 Eylül	314.482	43,07%	3.444.338	9,13%

Toplanan Fonlar (Milyon TL)

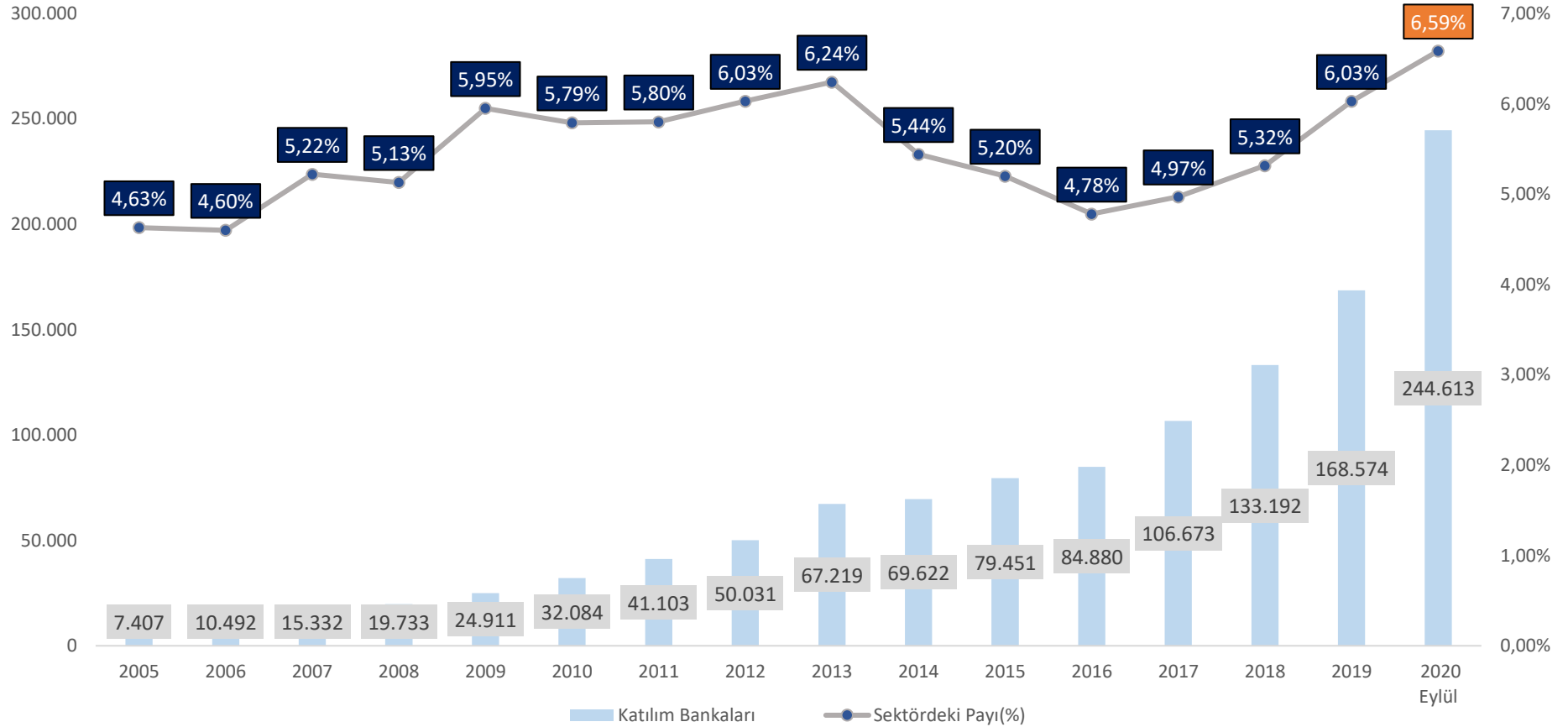

Kullandırılan Fonların Gelişimi (Milyon TL)

Yıllar	Katılım Bankaları	Yıllık Büyüme (%)	Bankacılık Sektörü	Sektördeki Payı(%)
2005	7.407	51,35%	160.005	4,63%
2006	10.492	41,65%	228.141	4,60%
2007	15.332	46,13%	293.928	5,22%
2008	19.733	28,70%	384.417	5,13%
2009	24.911	26,24%	418.684	5,95%
2010	32.084	28,79%	554.128	5,79%
2011	41.103	28,11%	708.771	5,80%
2012	50.031	21,72%	829.597	6,03%
2013	67.219	34,35%	1.077.495	6,24%
2014	69.622	3,58%	1.280.126	5,44%
2015	79.451	14,11%	1.526.847	5,20%
2016	84.880	6,84%	1.773.745	4,78%
2017	106.673	25,74%	2.145.479	4,97%
2018	133.192	24,86%	2.505.943	5,32%
2019	168.574	26,56%	2.796.496	6,03%
2020 Eylül	244.613	45,1%	3.714.171	6,59%

*Kâr payı reeskontları, bankalara kullandırılan krediler ve finansal kiralama alacakları dahil edilmştir
KAYNAK: BDDK

Kullandırılan Fonların Gelişimi (Milyon TL)

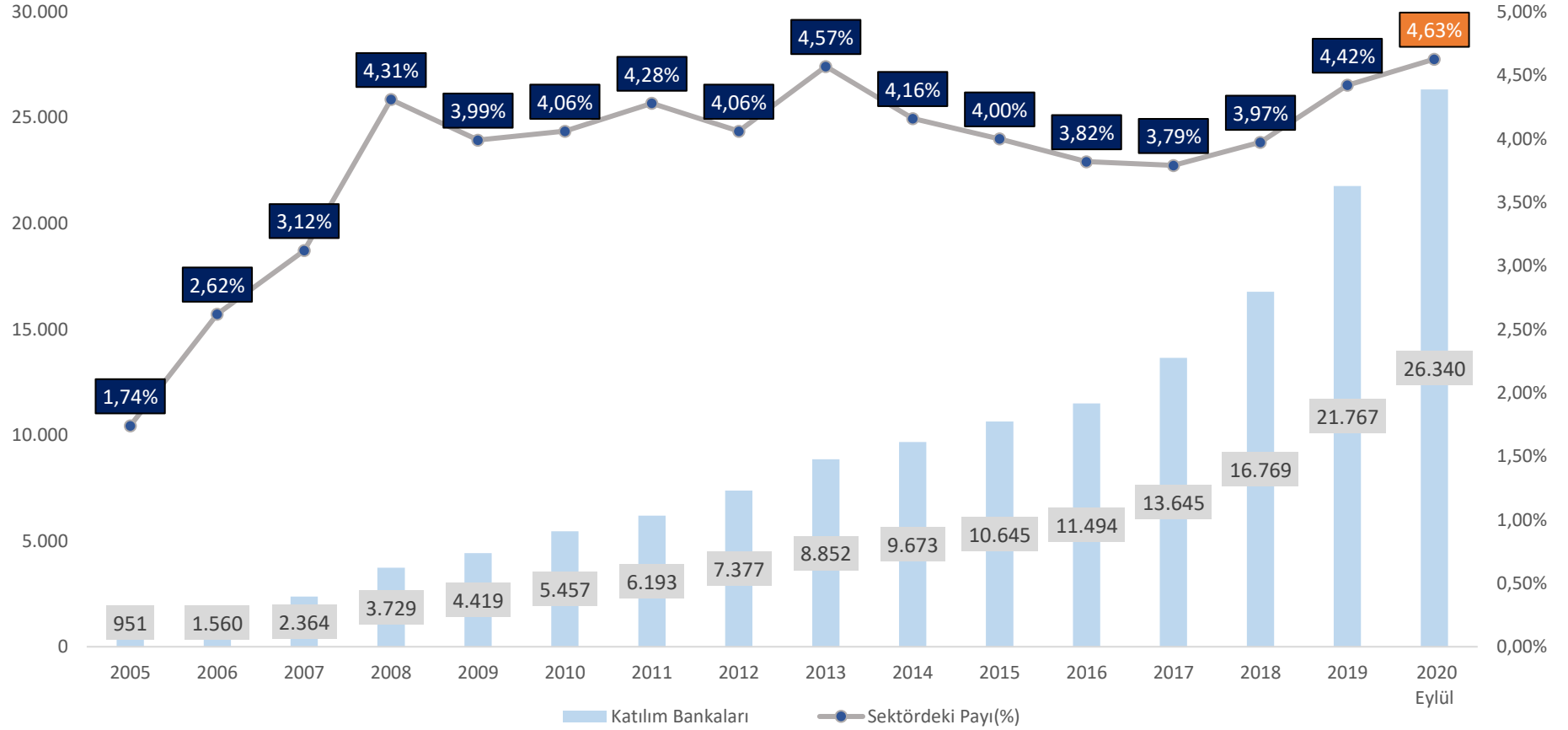
*Kâr payı reeskontları, bankalara kullandırılan krediler ve finansal kiralama alacakları dahil edilmiştir
KAYNAK: BDDK

Özkaynakların Gelişimi (Milyon TL)

Yıllar	Katılım Bankaları	Yıllık Büyüme (%)	Bankacılık Sektörü	Sektördeki Payı(%)
2005	951	6,61%	54.687	1,74%
2006	1.560	64,04%	59.538	2,62%
2007	2.364	51,54%	75.850	3,12%
2008	3.729	57,74%	86.425	4,31%
2009	4.419	18,52%	110.874	3,99%
2010	5.457	23,47%	134.545	4,06%
2011	6.193	13,49%	144.650	4,28%
2012	7.377	19,11%	181.882	4,06%
2013	8.852	19,99%	193.745	4,57%
2014	9.673	9,27%	232.007	4,16%
2015	10.645	10,00%	262.275	4,00%
2016	11.494	8,00%	300.172	3,82%
2017	13.645	18,71%	359.091	3,79%
2018	16.769	22,89%	422.027	3,97%
2019	21.767	29,80%	492.175	4,42%
2020 Eylül	26.340	21,0%	569.188	4,63%

Özkaynakların Gelişimi (Milyon TL)

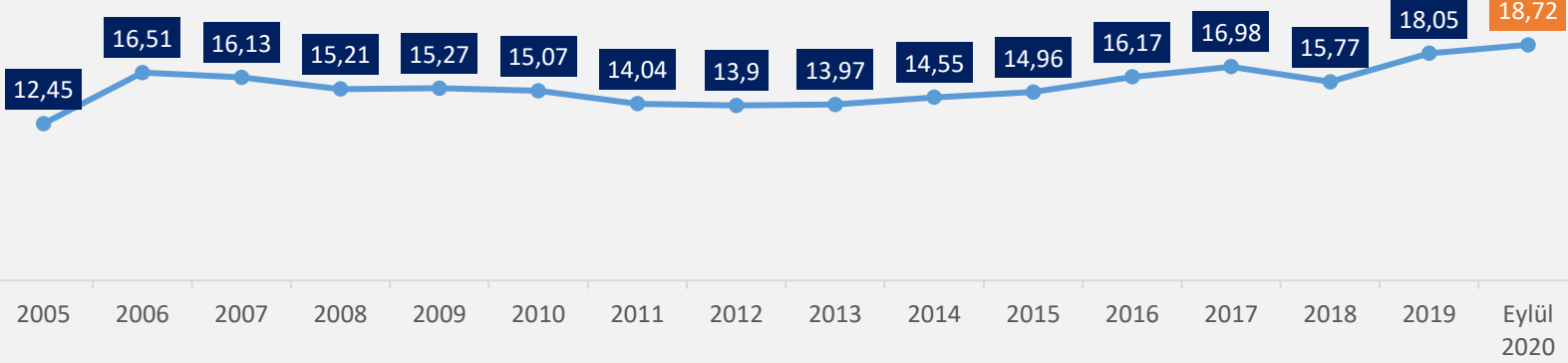

Şube ve Personel Gelişimi

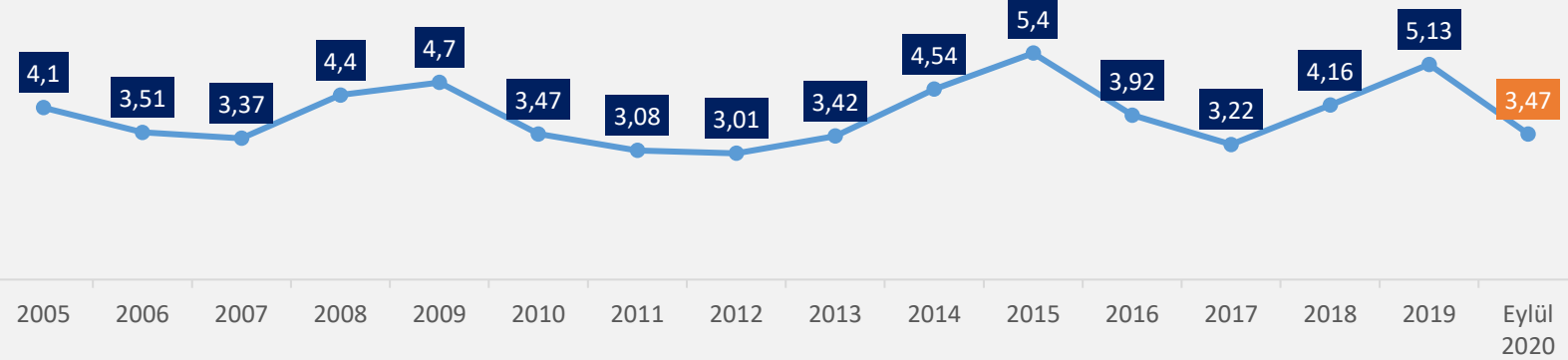
Yıllar	Şubeler	Yıllık Büyüme (%)	Personel	Yıllık Büyüme(%)
2005	290	14,00%	5.740	20,00%
2006	355	22,00%	7.114	24,00%
2007	422	19,00%	9.215	30,00%
2008	530	26,00%	11.022	20,00%
2009	560	6,00%	11.802	7,00%
2010	607	8,00%	12.677	7,00%
2011	685	13,00%	13.857	9,00%
2012	829	21,00%	15.356	11,00%
2013	966	17,00%	16.763	9,00%
2014	990	2,00%	16.280	-3,00%
2015	1.080	9,00%	16.554	1,70%
2016	957	-11,30%	14.492	-12,40%
2017	1032	7,83%	14.874	0,03%
2018	1122	8,72%	15.654	5,24%
2019	1179	5,08%	16.042	2,48%
2020 Eylül	1222	3,65%	16.689	4,02%

Sermaye Yeterliliği ve Takipteki Alacaklar Rasyosu

Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu (%)

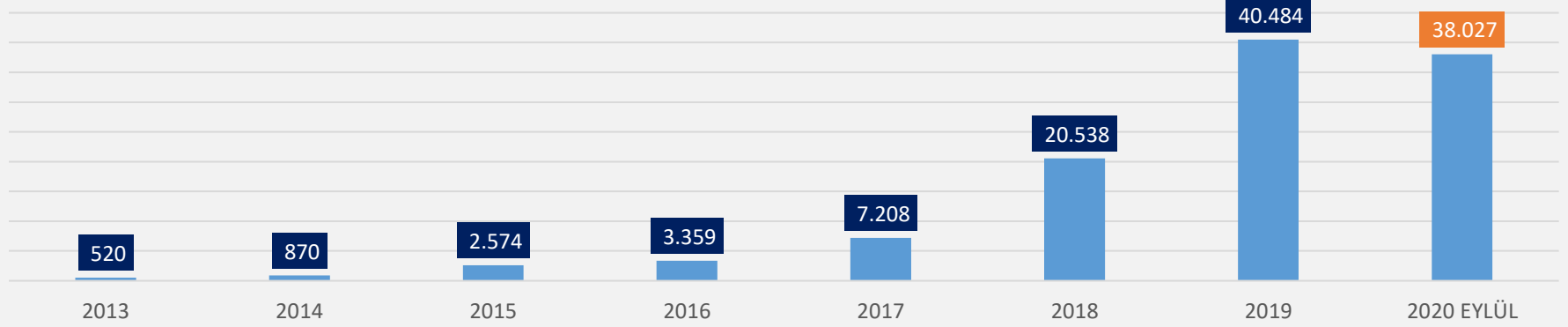

Takipteki Alacaklar (Brüt)/ Toplam Kullandırılan Fonlar (%)

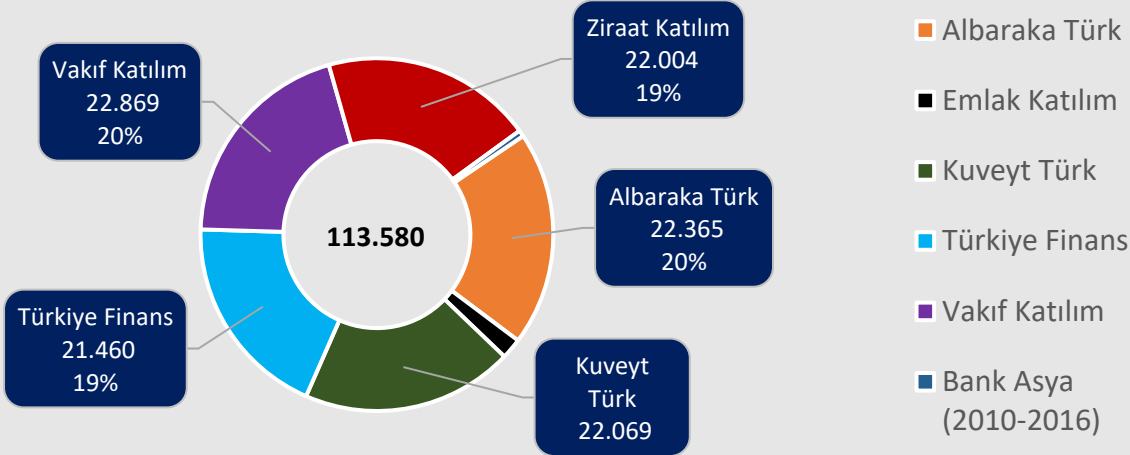

2010-2020 Eylül Katılım Bankalarının Sukuk İhraç Hacimleri

Yıllar İtibariyle Katılım Bankalarının Sukuk İhraç Hacimleri (Milyon TL)

2010 – 2020 Toplam İhraç Hacimlerinin Bankalara Göre Dağılımı (Milyon TL)

KAYNAK: TKBB

*Bank Asya'nın 2006-2010 yılları arasında ihraç etmiş olduğu 654 Milyon TL'lik tutar rakamlara ilave edilmiştir.

*Katılım bankaları, iştiraki olan varlık kiralama şirketleri üzerinden piyasaya 1.698 Milyon TL tutarında fon sağlamıştır. Söz konusu rakam hesaplamalara dahil edilmemiştir.

1. Katılım bankaları bankacılık sisteminin tamamlayıcıları olup, çeşitli sebeplerle sistem dışı kalmış atıl fonları, sisteme kazandırmışlardır.
2. Bu bankalar fon kullanan sanayici ve iş adamlarına alternatif finansman imkanı sağlamışlardır.
3. Kâr/Zarara katılma esasına dayalı olarak çalışan Katılım Bankaları bu sistemin ve sağlıklı fon kullandırma yöntemlerinin tabii bir sonucu olarak ekonomide yaşanan mali ve ekonomik krizlerden daha az etkilenmektedirler.
4. Tasarrufçu kesime tatminkar getiri dağıtabilmişlerdir.
5. Ticari ve sınai kesime rekabetçi ve ekonomik maliyetlerde fonlama yapabilmişlerdir.
6. Düzenli kamu denetimleri sistemin gelişmesine önemli katkı sağlamıştır.
7. Katılım Bankaları DİBS' lere yatırım yapmadığı için kaynaklarını ülkemiz firmalarına fon olarak kullandırmayı esas alan bir iş planına sahiptir.

8. Katılım Bankaları Körfez sermayesinin Türkiye'ye çekilmesinde önemli bir rol oynayabilirler. Türk Hazinesinin ihraç ettiği Kira Sertifikası ihraçlarıyla kaynak açığı bulunan ülkemize bu bölgeden önemli miktarda sermaye çekilmesi mümkün olabilmektedir.
9. Katılım bankalarımız uluslararası piyasalardan muhtelif yapılandırılmış finansman ürünü ile uygun maliyet ve vadelerle borçlanma imkanlarını her geçen gün artırmakta olup bu imkanlarını müşterilerinin rekabet avantajı sağlayacağı fon kullandırmalarına dönüştürmektedir. Körfez bölgesinden Sendikasyon yoluyla temin edilen ve giderek yaygınlaşan "Murabaha" finansmanında önemli rol almaktadırlar.

Bilançonun pasifinde yer alan ve halktan toplanan tasarrufların oluşturduğu yükümlülüklerde;

- Kâr ve zarara katılma yöntemi sabit oranlı yükümlülüğe nazaran katılım bankalarına rahatlık sağlayarak krizlerin aşılmasına yardımcı olmuştur.
- Bu bankaların çalışma prensipleri gereğince fonların mutlaka bir proje veya emtia ve ekipman tedariki karşılığında kullandırılması ve finansman bedelinin işletme yerine işletmeye mal ve hizmet temin eden satıcıya fatura karşılığında ödenmesi, bu fonların verilmiş amacı dışında, riskli ve spekülâtif alanlarda kullanımını önlemektedir.
- Ayrıca bu yöntem kullandırılan fonun ve firmanın kontrolünü kolaylaştırmaktadır.
- Fonların taksitli kullandırılması ve genellikle taksitlerin aylık tahsil edilmesi seyyaliyeti ve emniyeti arttırmaktadır.
- Fonların fatura karşılığı kullandırılması, işletmenin ihtiyacından fazla fon kullanmasını engelleyerek finansmanda irrasyonel davranışları önlemektedir.

- Diğer taraftan, katılım bankalarının kendi bünyelerindeki fon kullandırma yöntemlerinden olan finansal kiralama yöntemi, fon kullanan firmaların nakit akımlarına uygun tarzda fonlanmasında ve finansmanın fon kullandırma tekniğine, başka bir ifadeyle yatırımın uzun vadeli finansmanla yapılması ilkesine uygun olmasını sağlamaktadır.

Bu nitelikler, katılım bankalarının kullandıkları fonların emniyetini artırarak aktif kalitesini yükseltmektedir.

Katılım Bankaları Fatura Kayıt Sistemi (KBFKS)

- Katılım bankalarının finansman sağlarken kullanılan alım satım konu belgelerde mükerrerliğin ve sahteciliğin önlenmesi amacıyla kurulmuştur. Alım-satım konu belgelerin, ortak bir sisteme kaydedilerek toplulaştırmasını, kontrolünü ve raporlamasının yapılmasını sağlayan sistem, Gelir İdaresi Başkanlığı'nın e-fatura, e-arşiv altyapısı ile entegreli olarak kontrol sağlamaktadır.

TEŐEKKÜRLER